

Charlotte Ostertag

Så er vi på vej til Fyn i nærheden af Middelfart, hvor Vi skal ud og tale med nogle af dem, som ikke sidder med ved det grønne trepartsbord, nemlig de unge.

Birgit Stenbak Hansen

Ja, Vi skal møde tre repræsentanter fra forskellige organisationer, der som sagt repræsenterer de unge, og de forsøger altså at sparke døre ind.

Charlotte Ostertag

Det er Christine Ravn Lund, som er forkvinde for Dansk Ungdoms Fællesråd, også det man også kalder DUF. Så er det Lise Coermann Mathiesen, som er medlem af Ungeklumarådet, og Christian Orthmann, der er formand for LandboUngdom. Og det bliver interessant at høre, hvad de mener, om de kan bidrage med, hvis/når de kommer med og får lov til at diskutere grøn trepart.

Birgit Stenbak Hansen

Der er slet ikke nogen tvivl om at de tre og dem de repræsenterer synes at Vi har rigtig meget at lære ved at tage dem ind omkring bordet, og det bliver spændende at høre dem folde det ud.

Charlotte Ostertag

Du lytter til "På vej mod et grønt Danmark" KL's podcast om den grønne trepart.

Birgit Stenbak Hansen

Mit navn er Birgit Stenbak Hansen.

Charlotte Ostertag

Og jeg hedder Charlotte Ostertag.

Birgit Stenbak Hansen

Sammen tager vi ud på landevejen for at besøge en masse af de gode folk, der nu skal gøre den grønne trepart til lokal virkelighed.

Charlotte Ostertag

Vi skal tale med kommunalpolitikere, landmænd og naturfolk.

Birgit Stenbak Hansen

Og sammen skal vi tale om hvordan, vi i fællesskab kan lykkes med opgaven.

Charlotte Ostertag

Jeg glæder mig til at blive klogere i godt selskab.

Birgit Stenbak Hansen

Og jeg lover at opføre mig nogenlunde pænt.

Charlotte Ostertag

Hvad end der sker, så en ting sikkert.

Birgit Stenbak Hansen

Vi er på vej mod et grønt Danmark.

Charlotte Ostertag

Vi står her med udsigt til Gamborg Fjord. Nærheden af Middelfart, en Fjord der er meget udsat. Det er jo den lokale trepart blandt andet skal hjælpe med til og I er en del af tre ungdomsorganisationer, som meget gerne vil have lov til at komme med til bordet, også når det handler om lokal trepart og grøn trepart i det hele taget og. Og Lise Coermann Mathiesen fra Unge Klimarådet, hvorfor er det, at I skal være med ved bordet?

Lise Coermann Mathiesen

Jeg synes at vi som unge skal være med, fordi hvis vi skal lave nogle langsigtede løsninger, der faktisk skal kunne holde på tværs af generationer og på tværs af en lang årrække. Så er det. Vi kan alle føle, at ejerskab for at den her aftale. Men Jeg tror også at unge kan være en helt anden form for mobilisator end hvad vi ser mange andre generationer være både til at mobilisere, især folk til at gå på gaden eller til at gøre alle mulige andre ting, men også til at snakke direkte til dem, som vi som unge kender rigtig godt. Så hvis man har en landmand, der er lidt oppe i årene, som Jeg kan forstå mange landmænd er, så tror jeg at det har en helt anden effekt, hvis det er barnebarnet der kommer til bedstefar og siger kunne det være vi skulle gøre noget andet med den her jord end det vi gør lige nu, kunne det være vi skulle omlægge den til noget skov til noget, lavbund et eller andet. End hvis Det er en fra kommunen, der banker på, så på den måde tror jeg at man skal huske at udover at der er et demokratisk princip i at unge skal inddrages, så er der også nogle helt klare gevinster ved at inddrage unge, fordi vi kan noget andet end andre kan.

Charlotte Ostertag

Og Christine Ravn Lund fra DUF hvad er det, de unge kan bidrage med, hvis de kommer med til bordet?

Christine Ravn Lund

Jamen der er jo simpelthen så mange ting unge kan bidrage med. Man kan både bidrage med det, hvad skal man sige, den erfaring der er i at være ung. Jeg tror ikke erfaring altid er sådan en kvantitativ størrelse, at jo flere år du har den, jo bedre er den altså vi kan noget forskelligt i et demokrati, og Det er også der ligesom Lise siger, der er flere der skal med om bordet, så man kan bringe noget til bordet i forhold til et nutidigt blik. Hvad skal man sige på biodiversitet og klima og natur, som måske kan være anderledes og har nogle andre forventninger? Vi ved fra DUF's demokratianalyse at klima og miljø er det unge går allermost op i, så Der er virkelig noget engagement og noget passion, man kan komme med. Og så kan man også komme med det lange sigte, fordi man faktisk skal være en del af det lange sigte og også bibringe nogle erfaringer til bordet og nogle holdninger. Og det er jo vigtigt, at i et demokrati, at der er mange holdninger, der kommer i spil på tværs, og jeg tror også jeg betragter den grønne trepart som sådan lidt en generationskontrakt, og der er jo noget i at det er lidt ærgerligt, hvis det så kun er den ene del af den kontrakt der er med, så alene det at det hele skal hænge mere sammen. Det der er det ret vigtigt for at den også får noget legitimitet. Så jeg tænker også unge kan komme med en masse legitimitet.

Charlotte Ostertag

Christian Orthmann fra LandboUngdom hvad synes du, at I som ungdomsorganisationer kan bidrage med?

Christian Orthmann

Jamen altså vi kan jo bidrage med alt det Der er nævnt allerede, men jeg tror også at det er ret vigtigt, at vi sætter en streg under. Det er os, der skal leve med det her i længst tid, og det er Sådan lidt et mismatch mellem, at vi faktisk ikke rigtig er med, så vi kan jo bidrage med alle de ting. Der har allerede sagt den erfaring som vi unge. Vi har det ejerskab, som vi kan tage i det her her, så det. Det er alt sammen noget, som vi kommer til at bidrage med jo som unge, hvis vi får muligheden for at træde ind, og det tror jeg bare er det som er vigtigt og få sagt, altså Det er os, der skal leve med det her i aller allerlængst tid.

Birgit Stenbak Hansen

Hvordan kan det være I har skulle banke rigtig meget på og sparke døren ind, i forhold til at repræsentere unge ved bordet og komme til, altså det har sådan ældrerådet ikke jo gjort?

Christine Ravn Lund

Jeg tror jeg oplever egentlig mange steder, der er en fin intention om gerne at ville unge, men at man er lidt famlende på, hvordan gør man det så på en ordentlig måde, og at nogle gange så bliver det lige tilfældigt i "Mathilde fra gaden" der så bliver den unge og det synes jeg jo ikke som en organisation, hvor man repræsenterer flere nødvendigvis har mega meget kvalitet i sig. Så Jeg tror Der er noget i at man famler på, hvordan gør man egentlig ungeinddragelse? Og så

kan jeg heller ikke helt forstå hvorfor der skal være obligatorisk ældreråd, men ikke ungeråd. Det mangler jeg gode svar på sådan set ikke så så Jeg tror jeg er sådan set lidt famlende på de gode grunde, men at det der er i hvert fald noget af det der med jeg oplever ikke at. Altid det er en modstand, jeg oplever egentlig mere det Sådan er en form for inkompetence på området. Ja.

Birgit Stenbak Hansen

Men Christian Landbo Ungdom I er jo her, og der er og alle vegne til delegerede møde og i artikler, og så videre er det ikke godt nok.

Christian Orthmann

Det er jo også godt nok, kan man sige, men det er jo også bare ret vigtigt at vores fremtid også der rigtig gerne vil etableres ude på landet, at vi også er med til der, hvor det er beslutningerne blev taget om ikke andet, så kan vi da være med på en lytter, og vi kan da høre hvad det er der bliver snakket om på de arealer, som det er vi måske på sigt skal forvalte på et tidspunkt, så det er egentlig fordi vi også rigtig gerne vil vide, hvor er vores fremtid henne lige om lidt.

Charlotte Ostertag

Men vil I ikke være med mere end bare på en lytter?

Christian Orthmann

Selvfølge vil vi gerne være med mere end bare på en lytter, og det er også lige så meget det det også handler om. Men Jeg tror lige nu handler det også om vi skal ind til bordet, og så må vi jo se, og jeg tror jeg kender mine medlemmer godt nok til, at de vil ikke være med på kun en lytter, så de skal også nok tage ordet når det er.

Christine Ravn Lund

Og Jeg tror også noget af det handler om, at det er ligesom om den grønne trepart nu er gået ind i en meget sådan detaljeret teknisk fase, og jeg repræsenterer jo den brede ungdom ikke. Og der er jo et eller andet i at bygge bro til, at der også kommer ejerskab på tværs af befolkningen. Og der tror jeg nogle gange den prioritet. Kommer lidt for langt bagud i forhold til det fokus, der er lige nu ikke, men det tror jeg også kan give bagslag på den lange bane.

Birgit Stenbak Hansen

Lise du kender nogle af klimaaktivisterne, og der dem har jeg sagt til at jeg kan godt sådan da jeg var politiker blive lidt bange for at man står og male sort i ansigtet og sultestrejker. Hvorfor er der nogen der griber til det?

Lise Coermann Mathiesen

Det tror jeg man gør i desperation, fordi man har prøvet alle mulige andre metoder. Man har prøvet at stå ude foran, hvad hedder det, forhandlingerne for den grønne trepart og klappet og hu'et og prøvet at give kampgejst og når man ikke føler at det giver mening, så prøver man at gøre noget andet. Så jeg tror det er det mest er noget man skal se ud fra at man har at man har forsøgt alt muligt andet, og så er det sådan slutværktøjet kan man sige man går til, men Jeg tror også at det er et tegn på at man føler sig underrepræsenteret. Man føler ikke man er en del af de beslutninger der bliver taget, og Sådan noget kan man jo også se, hvis man kigger på alle mulige former for magtanalyser. Hvor det bare ofte er folk der er unge, eller i hvert fald hvis man kigger sådan på alder, unge, der ikke bliver repræsenteret. Så på den måde er der jo bare et eller andet i hvem det er, der ofte sidder med rundt om bordet. Og hvis man gang på gang føler, at man bliver holdt ude fra det bord, så kan jeg godt forstå, man ender i nogle gange mere desperate metoder end andre.

Charlotte Ostertag

Men hvad kan I gøre for at byde jer selv til, Lise?

Lise Coermann Mathiesen

Jeg tror der er mange ting vi kan gøre for at byde os selv til. For det første kan man, man jo råbe op om, at man er klar, og at man gerne vil med ind til bordet og også vise engagement i at man gerne vil være med til at træffe beslutningerne og ikke kun stå udenfor og råbe eller være sådan oppositionsstemning. Jeg tror også, at der er meget i at kræve og få de informationer, Der er behov for, for at man kan være med til at træffe de beslutninger, ligesom Christine var inde på, så at den grønne trepart også en virkelig teknisk aftale og der tror jeg heller ikke man skal være blind for at man bliver nødt til fast at få sådan et fælles sprog og en fælles forståelse for, hvad den her aftale indeholder for at man kan gå ind i dialog omkring den. Så det er også Sådan en første ting man kan kræve mere information om, hvad er det egentlig der sker sådan, så man kan indgå i en i en lidt mere ligesindede dialog omkring det.

Charlotte Ostertag

Men Christine, føler du at det er Sådan en barriere for at få lov at komme med som ungdomsorganisation? At de voksne, i gåseøjne, ikke føler at eller ikke tror at I er fagligt teknisk nok orienterede om hvad det er, der skal foregå, at det ligesom bliver en barriere for at de vil have jer med.

Christine Ravn Lund

Ja det tænker jeg da helt klart. Altså jeg tænker jo på mange måder, det er Sådan magtgrebet, at nu hæver vi lige lixtallet, og så er der nogen der ikke længere kan være med og jeg tror for at unge kan være med, så kræver det at man lige bruger lidt tid på at invitere ordentligt ind skaber nogle gode rammer. Det kan også være, at man sikrer at Der er to der kan komme med til

bordet, så man kan læne sig lidt op af hinanden og så formidler det på en måde Der er til at forstå. Og det tror jeg Sådan set ikke kun tjener ungdommen. Jeg tror også det tjener den brede befolkning og den grønne trepart. Faktisk er noget man forstår, men det er klart der er nogen der kæmper endnu hårdere for at. Og sige vi kan godt forstå det, men der er også nogle andre der bliver ladet til side, og det synes jeg jo ikke er et særlig stærkt demokratisk greb og sige, vi accepterer, at der er en stor del af befolkningen. Sådan set ikke kun nogen for hvem det der. Det skal være lidt en "Black box", fordi vi ikke forstår sproget omkring det.

Birgit Stenbak Hansen

Christian, LandboUngdom I har jo rigtig meget på spil her. Hvordan kan det være at Landbrug Fødevarer ikke har tænkt, at I skal lige have en plads?

Christian Orthmann

Jamen det skal du jo spørge Landbrug Fødevarer om jo, jeg ved i hvert fald at sådan der er en lyst til også at lytte til de unge også ude i de lokale landboforeninger der sidder med ved bordet. Men jeg tror bare at det der med at der ikke er et system for hvordan så det er drevet meget af de enkelte, og det er Sådan en lille smule ærgerlig. For hvorfor kan vi ikke lave noget der er ens for os alle sammen? Det påvirker jo trods alt hele Danmark det her her, så hvorfor lad mig fødevarer ikke har bidt sig mere til. Det må de jo svare på, men der er i hvert fald en kæmpe opfordring fra Vores side af til at række ud til de unge, som nu er, og som man kender og har et godt kendskab til og så til, og tage fat i dem omkring det her.

Birgit Stenbak Hansen

Hvor skal de være med?

Christian Orthmann

De unge jamen Jeg synes jo de skal være med helt inde ved borde,t helt inde der hvor det er beslutningerne også bliver taget, fordi lige nu bliver der udpeget en masse jord og det kan være jord, som man egentlig som ung har gået og kigget på i noget tid og rigtig gerne vil have fingrene i på selv. Og Det kan så være den mulighed ikke er der, og så misser man egentlig den mulighed der er.

Birgit Stenbak Hansen

Lise, du har været med til Sådan også at banke på KL regi og så sige hvad med de der kommuner? Hvordan er det de 98 kommuner husker at vi er her også i de 23 lokale treparter? Hvordan går det med at sparke døren ind i kommunerne?

Lise Coermann Mathiesen

Jamen, vi startede med at skrive et brev, som vi delte med alle borgmestre og alle de kommunalpolitiske forpersoner for det lokale treparter. Og Jeg tror der er vi trykkede selv på

den mail ud til så mange mennesker var vi meget nervøse for, hvordan det ville blive taget imod, men samtidig også hvilede virkelig meget i, at Det var vigtigt, at vi gjorde det her. Men den feedback vi fik var virkelig positiv. Altså folk ville virkelig gerne mødes med os og ville virkelig gerne høre på os og ville virkelig gerne få Vores tips og tricks og modeller for hvordan man kan. Der er unge, så Jeg synes egentlig at vi ja vi mødte en kæmpe Sådan imødekommenhed, og Vi har haft møder med 20-25 kommuner, der er meget interesseret i, hvordan man så faktisk kan gøre det så lidt som vi var inde på i starten, så oplever jeg også en stor iver efter at inddrage unge, men det er mere et spørgsmål om, hvordan som vi gør. Og måske også sådan som du var inde på Birgit med at der er nogen der kan være lidt bange for unge og gad vide hvad Det er der sker og hvis man kun ser unge Sådan som unge måske agerer i medierne, så kan det være en anden oplevelse, når man faktisk gør det lokalt. Så jeg oplever en stor efterspørgsel, men så at komme fra efterspørgslen til faktisk at gøre det. Det er der vi er nået til nu, for det er stadig ikke sket.

Birgit Stenbak Hansen

Kirstine må jeg lige spørge i forhold til formater? Sådan de lidt ældre i igen sådan i citationstegn. Det er sådan noget med vi siger en masse kaffe og en voksdug og nogle mødeformater med en referent og en ordstyrer. Og hvordan passer det med sådan det unge demokratiske blik og interesse i at tage del i demokratiet?

Christine Ravn Lund

Altså jeg ved ikke om voksdugen i sig selv er vigtig, men jeg oplever faktisk DUF for sig, der er vi jo 78 organisationer, som holder generalforsamlinger og holder møder og det er der jeg Sådan set ikke, ikke en appetit for blandt unge. Det vil man gerne, men man vil gerne måske at det er justeret lidt til unge præmisser også, så det ikke altid ligger på det tidspunkt, der passer til børnefamilierne for eksempel. Eller, der ligger nogle vigtige ting inden eksamensperioden, at man får en læseguide til bilagene. For eksempel så man ved, hvad det er, man skal kigge efter, så Jeg tror, hvis man lige skruer lidt hist og her, så vil man sådan set gerne være med. Og vi ser jo ikke sådan et fald Engagement i, sådan demokratisk organiserede aktiviteter tværtimod, så ser vi egentlig, at man gerne vil forbedre det, fordi man accepterer måske ikke hvad skal man sige så meget stilstand eller ikke at behandle hinanden ordentligt i det der som nogle andre ældre foreninger måske nogle gange gør ikke, og det er der hvor Jeg tror det er ligesom lige. Så siger der man ser nogle aktivister i fjernsynet og de er også godt at de er på gaden, men man glemmer måske det stille flertal som er bredden, som egentlig gerne vil vande om konstruktiv og ikke gider at gå på gaden, men hellere vil at man bliver budt til bordet og taget seriøst. Men man har også sådan en bullshit detektor, så hvis man ikke oplever at der er noget på spil og man bliver taget seriøst, så gider man det ikke. Så jeg tror sådan set ikke det handler så meget om det er kaffe eller referat eller andet. Det handler om der er noget at komme efter, og det kan man lynhurtigt lur.

Charlotte Ostertag

Hvis/ når I kommer med til bordet ved grøn trepart, lokale trepart, så kræver det også man tager et ansvar, og man er med til at søge kompromiser, og man er med til at finde løsninger og sådan noget. Er I parate til det, Christian?

Christian Orthmann

Jamen det er vi, og det har vi altid været, så det tror jeg egentlig bare, og det synes jeg også viser, vi har lavet en alliance sammen også på tværs med flere aktører, og det viser bare, vi er faktisk egentlig parat til at søge de kompromiser, der er nødvendige, og vi er faktisk parate til at tage ansvar. Vi er ikke enige om, hvordan det skal være, men Vi er faktisk klar. altså både at søge kompromiserne og tage ansvar, så det selvfølgelig er vi da klar til det.

Charlotte Ostertag

Og jeg kan bare sige i står og nikker, Christine og Lise, vil I føje lidt til?

Christine Ravn Lund

Jamen jeg tror også jeg synes det er jo vigtigt at lytte til nogen, som organiserer og organisere unge omkring det, ikke, og det er jo nogen Der er vant til at træffe beslutninger og prioriterer og sætte retning i den forening, de nu er en del af. Så Det er jo ikke fordi man Sådan kommer fra gaden og kun har stået og sagt, Jeg synes den grønne trepart er vigtig. Man er jo faktisk forholdt sig til det i sit fællesskab. Hvad er det vores linje skal være i det her allerede der taget de små kompromiser, så man er udmærket vant til at kan finde ud af at indgå i den der demokratiske proces.

Lise Coermann Mathiesen

Ja jeg tror altså det altså at spørge om unge generationer kan finde ud af at tage ansvar er et lidt et mærkeligt spørgsmål, for jeg synes at den unge generation tager ansvar for alle mulige ting hele tiden og især rigtig meget, når det kommer til klima og miljø dagsorden. Så selvfølgelig er vi det. Og selvfølgelig er vi klar på at indgå i kompromiser, og heldigvis er der også nogle unge, der mere råber op og siger sådan, retningen er helt forkert, og jeg tror der skal være begge dele.

Christine Ravn Lund

Ja og hvis jeg bare altså. Jeg tror også der er noget vi kan se i vores demokratianalyse. Halvdelen af alle unge har lavet demokratisk selvtillid. Man oplever ikke andre synes ens holdning er vigtigt. Og hvis andre ikke tror på en, så hvorfor skulle man så tro på sig selv? Så Jeg synes sådan set også der ligger et ansvar i, at de ældre eller voksne tror på unge, så vi også kan komme til bordet og opleve at blive inviteret ind.

Charlotte Ostertag

Du har lyttet til KL's podcast "På vej mod et grønt Danmark". Tryk på "følg" eller "abonner" der hvor du lytter til podcast, så får du besked, når en ny episode er klar til dig. Tak fordi du lytter med.